

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет інформатики та обчислювальної техніки
Кафедра обчислювальної техніки**

Лабораторна робота №1.2

з дисципліни
«Інтелектуальні вбудовані системи»
на тему
«Дослідження автокореляційної і взаємно-
кореляційної функцій випадкових сигналів»

Виконав:

студент групи ПІ-84
Кучін Владислав Дмитрович
номер залікової книжки: 8415

Перевірив:

викладач
Регіда Павло Геннадійович

Київ 2021

Основні теоретичні відомості

Значення автокореляційної функції фізично представляє зв'язок між значенням однієї і тієї ж величини, тобто для конкретних моментів t_k, τ_s , значення $R_{xx}(t, \tau)$ оцінюється друге змішаним центральним моментом 2-х перетинів випадкових процесів $x(t_k), x(t_k + \tau_s)$

$$R_{xx}(t, \tau_s) = \lim_{N \rightarrow \infty} \frac{1}{N-1} \sum_{i=1}^N \overbrace{(x_i(t_k) - M_x(t_k))}^{x(t_k)} \cdot \overbrace{(x_i(t_k + \tau_s) - M_x(t_k + \tau_s))}^{x(t_k + \tau_s)}$$

для кожного конкретного інтервалу потрібно проходити по всім t_k (перетинах).

Центральні значення можна замінити:

$$\overline{x(t_k)}, \overline{x(t_k + \tau_s)}, \text{ тобто їх } M_x = 0$$

$$\left[\begin{aligned} R_{xx}(t, \tau) &= \lim_{N \rightarrow \infty} \frac{1}{N-1} \sum_{i=1}^N \overline{x_i(t)} \cdot \overline{x_i(t + \tau)} \\ R_{xx}(t, \tau) &= \lim_{N \rightarrow \infty} \frac{1}{N-1} \sum_{i=1}^N \overline{x_i(t)} \cdot \overline{x_i(t + \tau)} \end{aligned} \right]$$

Обчислення кореляційної функції $R_{xx}(t, \tau)$ є відносно складним, оскільки необхідно попереднє обчислення математичного очікування M_x для виконання кількісної оцінки, іноді виповнюється коваріаційною функцією:

$$C_{xx}(t, \tau) = \lim_{N \rightarrow \infty} \frac{1}{N-1} \sum_{i=1}^N x_i(t) \cdot x_i(t + \tau)$$

У завданнях управління частіше використовується нормована кореляційна функція:

$$S_{xx}(t, \tau) = \frac{R_{xx}(t, \tau)}{D_x(t)} < 1$$

Дослідження нестандартних випадкових сигналів вимагає значних обсягів пам'яті, тому в більшості наукових досліджень приймається гіпотеза про стаціонарності випадкового сигналу на інтервалі $(t_0 \dots t_1)$.

Кореляційна функція для стаціонарного сигналу:

$$\begin{aligned} R_x(\tau_s) &= \lim_{N \rightarrow 0} \frac{1}{N-1} \cdot \sum_{i=1}^N \underbrace{(x_i(t_k) - M_x)}_{x(t_k)} \cdot \underbrace{(x_i(t_k + \tau_s) - M_x)}_{x(t_s)} = \\ &= \lim_{n \rightarrow 0} \frac{1}{n-1} \cdot (x_i(t_k) - M_x) \cdot (x_i(t_k + \tau_s) - M_x) \end{aligned}$$

$x(t)$ в межах однієї реалізації показує наскільки швидко змінюється сигнал.

Коваріаційна функція для стаціонарного сигналу:

$$C_{xx}(\tau) = \lim_{N \rightarrow 0} \cdot \frac{1}{n-1} \cdot \sum_{k=1}^n Lx(t_k) \cdot x(t_k + \tau)$$

показує ступінь зв'язності між значеннями одного і того ж сигналу.

Таким чином для стаціонарних і ергодичні процесів обчислення параметрів сигналів реалізуються шляхом усереднення за часом у межах однієї реалізації.

Статистичне вимірювання зв'язків між двома стаціонарними випадковими процесами

Дуже важливим виявляється не тільки обчислення автокореляційної функції $R_{xx}(\tau)$, але і обчислення взаємної кореляційної функції $R_{xy}(\tau)$ для двох випадкових процесів $x(y)$, $y(t)$, для якої не можна на основі зовнішнього спостереження сказати, чи є залежність між ними. Для розрахунку взаємної кореляційної функції:

$$R_{xy}(\tau) = \lim_{n \rightarrow 0} \cdot \frac{1}{n-1} \cdot \sum_{i=1}^n \underbrace{(x_i(t_k) - M_x)}_{X(t_k)} \cdot \underbrace{(y(t_k + \tau) - M_y)}_{Y(t_k - \tau)} =$$

τ - випробувальний інтервал, на конкретному значенні якого досліджується взаємний вплив.

Завдання на лабораторну роботу

Для згенерованого випадкового сигналу з Лабораторної роботи N 1 відповідно до заданого варіантом (Додаток 1) розрахувати його автокореляційну функцію.

Згенерувати копію даного сигналу і розрахувати взаємнокореляційну функцію для 2-х сигналів. Розробити відповідну програму і вивести отримані значення і графіки відповідних параметрів.

Варіант-04

Число гармонік в сигналі: 12.

Гранична частота: 2400.

Кількість дискретних відліків: 1024

Лістинг програми

lab1.m

```
x = signal_generator(12, 1024);  
x1 = signal_generator(120, 1024);  
MD.plot_signal(x);  
MD.M(x);  
MD.D(x)  
a=MD.On();  
MD.Mx(2048);  
[c,lags] = MD.corr (x);  
[c1,lags1] = MD.two_corr (x, x1);
```

```

MD.plot_corr(lags,c,'автокорреляционная');
MD.plot_corr(lags1,c1,'взаимно-корреляционная');
t= MD.time_f (@ ()MD.corr (x),'автокорреляционной');
t1= MD.time_f (@ ()MD.two_corr (x, x1),'взаимно-корреляционной');
MD.difference_time (t,t1,'автокорреляционной','взаимно-корреляционной');
classdef MD
    methods (Static)
        function plot_signal (x)
            plot(x);
            title('Случайный сигнал')
            xlabel('t')
            ylabel('x(t)')
            saveas(gcf, './res/signal.jpg')
        end
        function M (x)
            M=mean(x);
            fprintf('Математическое ожидание\n M = %f\n\n',M);
        end
        function D (x)
            Dx=var(x);
            fprintf('Дисперсия\n D = %f\n\n',Dx);
        end
        function a= On ()
            a= zeros(2,120);
            for n = 1:120
                y= @() signal_generator(n,1024);
                a(1,n) = n;
                a(2,n) = timeit(y);
            end
            figure
            plot(a(2,:));
            title('Сложность алгоритма')
            xlabel('n')
            ylabel('O(n)')
            saveas(gcf, './res/On.jpg')
        end
        function Mx (k)
            b=zeros(1,k);
            c=1:k;

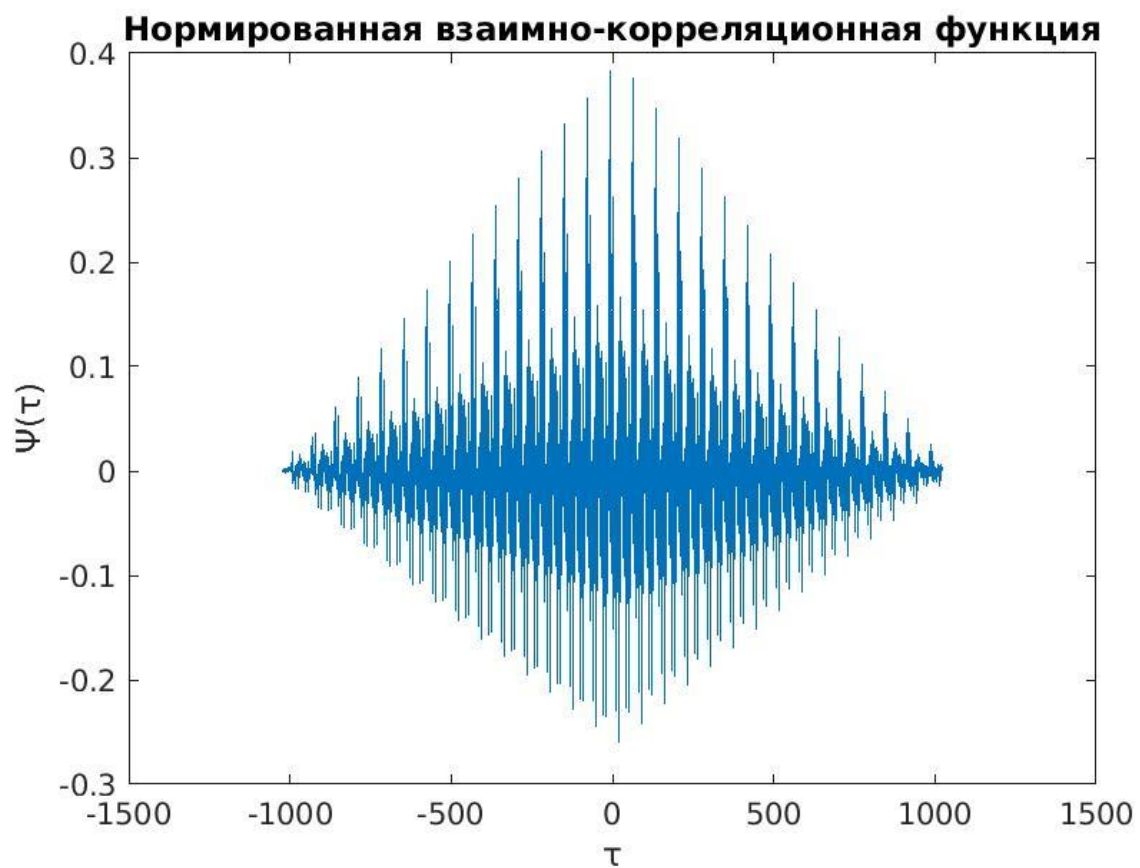
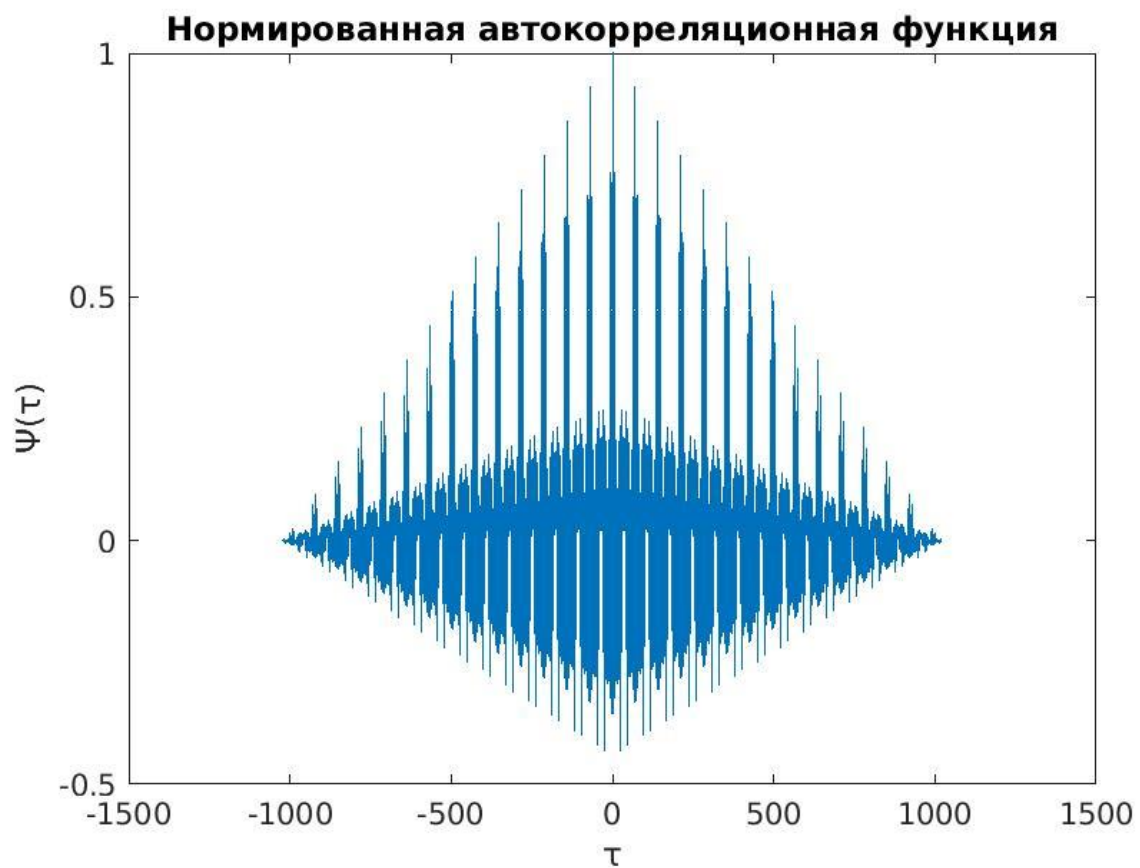
```

```

for p=1:k
    b(1,p)=mean(signal_generator(12, p));
end
figure
plot(c, b(1,:));
title('зависимость мат ожидания от количества дискретных отсчетов')
xlabel('N')
ylabel('Mx')
saveas(gcf, './res/MxN.jpg')
end
function [c,lags] = corr (x)
    [c,lags] = xcorr(x,'normalized');
end
function t= time_f (f, title_f)
    t=timeit(f);
    fprintf('Время выполнения %s функции\nt(%s) = %f\n\n',title_f,title_f,t);
end
function [c,lags] = two_corr (x, x1)
    [c,lags] = xcorr(x,x1,'normalized');
end
function plot_corr (lags, c, title_s)
    figure
    plot(lags,c)
    title('Нормированная %s функция', title_s)
    xlabel('τ')
    ylabel('Ψ(τ)')
    saveas(gcf, sprintf('./res/norm_%s.jpg',title_s))
end
function writeOn (a)
    writematrix(a,'O.csv');
end
function difference_time (t,t1, title_f, title_f1)
    fprintf('Соотношение времени выполнения %s и %s\n\n',title_f, title_f1);
    fprintf('функций\nt(%s)/t(%s) = %f\n\n',title_f, title_f1, t/t1);
end
end
end
end

```

Результаты работы програми

Время выполнения автокорреляционной функции
 $t(\text{автокорреляционной}) = 0.000238$

Время выполнения взаимно-корреляционной функции
 $t(\text{взаимно-корреляционной}) = 0.000251$

Соотношение времени выполнения автокорреляционной и взаимно-
корреляционной функций
 $t(\text{автокорреляционной})/t(\text{взаимно-корреляционной}) = 0.948300$

Висновки

Під час даної лабораторної роботи я ознайомився з принципами побудови автокореляційної і взаємної кореляційної функцій, вивчив та дослідив їх основні параметри з використанням засобів моделювання і сучасних програмних оболонок